

AALTJESBEHEERSING IN DE SUIKERBIETENTEELT

In de bietenteelt kunnen diverse soorten aaltjes schade veroorzaken, niet alleen bietencysteaaltjes, maar ook vrijlevende-, wortelknobbel- en stengelaaltjes kunnen voor aanzienlijke schade zorgen. Door beheersing ervan kunt u problemen met aaltjes in de bietenteelt voorkomen.

Schade door trichodoriden, zoals op de foto, en andere aaltjes is komend jaar mogelijk niet met Vydate 10G te voorkomen, doordat het product niet beschikbaar is.

Meerkoppigheid, vertakkingen, knobbels op de wortels, koprot, meer tarra en een lagere wortelopbrengst zijn allemaal signalen die kunnen duiden op aaltjes. Het is belangrijk om te weten welke aaltjes op een perceel aanwezig zijn om de juiste maatregelen te treffen om schade te beperken.

Bietencysteaaltjes

De schade die gele en witte bietencysteaaltjes veroorzaken kenmerkt zich door

een lagere wortelopbrengst en vertakkingen aan de wortels. In het seizoen zijn slapende bieten vaak zichtbaar, zeker in een zomer als die van 2015. In het rassenassortiment zijn voldoende rassen beschikbaar die partieel resistent zijn tegen deze aaltjes. Deze rassen hebben een (fors) hogere opbrengst in vergelijking met vatbare rassen als bietencysteaaltjes op een perceel aanwezig zijn. Daarnaast helpen resistente groenbemesters en een ruime(re) vruchtwisseling de schade te beperken.

Vrijlevende wortelaaltjes

Vertakkingen van de wortels in het vroege voorjaar kunnen een gevolg zijn van vrijlevende wortelaaltjes, ook wel trichodoriden genoemd. De wortels kunnen soms horizontaal gaan groeien en de bieten blijven vaak achter in groei. Typisch beeld hierbij is dat sommige planten in de rij wel goed staan, afgewisseld met aangetaste planten. De schadedrempel van deze aaltjes ligt op 150 larven per 100 ml grond. Ze doen vooral schade op plekken met een lage pH (< 5,0) en wei-

nig organische stof. Zorg dus dat de pH op alle plekken op het perceel voldoende hoog is. Ook kan het helpen om organische stof, bijvoorbeeld in de vorm van groencompost, aan te voeren. De schade zal dan minder zijn.

Wortelknobbelaaltjes

Deze aaltjes veroorzaken knobbels op de wortels, waardoor vertakkingen ontstaan. Er zijn vier verschillende soorten belangrijk in de bietenteelt. Dit zijn het noordelijk wortelknobbelaaltje (*M. hapla*), het maïswortelknobbelaaltje (*M. chitwoodi*), het bedrieglijk maïswortelknobbelaaltje (*M. fallax*) en het graswortelknobbelaaltje (*M. naasi*). Het is zeer belangrijk om dit onderscheid te maken, aangezien ze alle vier een andere waardplantenreeks hebben. Alleen van *M. chitwoodi* en *M. fallax* zijn schadedrempels bekend van respectievelijk 500 en 2500 aaltjes per 100 ml grond. Schade is grotendeels te voorkomen door de bieten niet te telen op een perceel waar in 2015 een waardplant heeft gestaan. Meer informatie hierover vindt u op www.aaltjesschema.nl.

Stengelaaltjes

Stengelaaltjes kunnen in het voorjaar meerkoppigheid veroorzaken. Maar veel erger is dat bieten vanaf september volledig kunnen rotten als gevolg van deze aaltjes. Het aaltje komt vooral voor op zavel- en kleigronden en kan jarenlang overleven. Ze zijn zeer schadelijk, want al

Alleen door het nemen van een grondmonster weet u welke aaltjes op een perceel aanwezig zijn en kunt u gerichte beheersmaatregelen nemen.

vanaf 1 aaltje per liter grond kan het zijn dat er veel wortelrot ontstaat. Vroeg leveren beperkt in veel gevallen de schade. De aantasting neemt namelijk sterk toe in het najaar.

Bemonsteren

Om te weten met welke aaltjes u te maken heeft, is het advies om de aaltjesituatie in kaart te brengen door grondmonsters te laten analyseren. Omdat de aaltjes vaak plekgewijs voorkomen, is het het beste om van iedere hectare één monster te laten analyseren. Een monster bestaat uit ten minste 60 stekken. Voor wortelknobbelaaltjes en vrijlevende wortelaaltjes zijn de maanden november tot en met maart het meest geschikt. Voor

het vaststellen van wortelknobbelaaltjes is het belangrijk dat de analyse in het laboratorium wordt uitgevoerd inclusief incubatie. Dit betekent dat ook de aaltjes, die zich in plantenresten bevinden, worden meegeteld. Het monster laten analyseren zonder incubatie, kan leiden tot een onderschatting van de aantallen en dus verkeerde keuzes. Monsters voor bietencysteaaltjes kunt u ook nemen en laten analyseren in de maanden november tot en met maart, mits er in de zes maanden voorafgaand aan de bemonstering geen waardplant van deze aaltjes op het perceel heeft gestaan. Dit zijn bijvoorbeeld koolsoorten, maar ook de groenbemers bladrammenas, gele mosterd of een mengsel van groenbemers waarin koolsoorten zitten. Overleg voor het juiste bemonsteringstijdstip en de grootte van grondmonsters voor stengelaaltjes met het laboratorium. Voor deze analyse hebben ze namelijk meer grond nodig dan voor de analyse van overige aaltjes. Meer informatie over het nemen van grondmonsters is terug te vinden in de brochure 'Bemonsteren op aaltjes – doe het met regelmaat', die te vinden is op www.kennisakker.nl.

Elma Raaijmakers

Vydate 10G mogelijk niet beschikbaar in 2016

Het ziet er nu naar uit dat Vydate 10G in 2016 niet beschikbaar zal zijn. Er zijn geen chemische alternatieven tegen aaltjes toegelaten in de bietenteelt. Daarom is het dit jaar erg belangrijk om vooraf in kaart te hebben welke aaltjes op het perceel aanwezig zijn en in welke aantallen. Indien het nog kan, dan kunt u op basis van de uitslagen van de aaltjesmonsters eventueel overwegen om de bieten komend jaar op een ander perceel te zaaien. Neem dan ook van dit perceel een monster.